

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ

Владленова І.В.

Національний технічний університет «ХПІ», м. Харків

Становлення інформаційного суспільства пов'язане з розвитком інформаційних технологій, проте методологічні основи впливу, ролі інформації в суспільстві осмислювалися філософами досить давно. Особливо слід відмітити роботи філософа Нового часу Ф. Бекона (1561-1626), в яких він передбачав могутність науки та суспільства, яке побудоване на знаннях. Більш того, розробивши свою концепцію «ідолів», філософ обґрунтував і пояснив ті проблеми суспільства, які кореняться в самій природі людини. Проникаючи в усі сфери життєдіяльності держави, інформаційна революція, яка рухома науковим прогресом, розширює можливості розвитку міжнародної співпраці, формує глобальний інформаційний простір, в якому інформація набуває властивостей важливого елемента національного надбання, а головне – його стратегічного ресурсу. Суспільство стає залежним від інформації в реалізації економічних і політичних інтересів.

Проте відразу слід зазначити, що інформація й інформаційні технології (як чинник поширення інформації) можуть відіграти як конструктивну, так і деструктивну роль (тому поширення, фільтрація інформації в суспільстві має бути політично регульованим процесом). Фрагментарність, або дроблення, інформації створює видимість різнобічності та оперативності подачі інформації, перешкоджає формуванню цілісної картини соціальних явищ або подій. Це дає можливість маніпулювати аудиторією, акцентуючи її увагу на одних сторонах події та замовчуючи інші. Фрагментарність подачі інформації кінець кінцем дезорієнтує або викликає політичну апатію, або вимушує покладатися на оцінки коментаторів. Відбувається спрощення, стереотипізація. Ф. Бекон виділяє «ідоли площі», які з'являються у тому разі, коли слова перетворюються в порожні та незліченні паразити та тлумачення. «Ідоли площі» в сучасному суспільстві артикуються в рекламі та політичній пропаганді. У сучасному інформаційному суспільстві вельми поширена маніпулятивна семантика, тобто заміна сенсу слів і понять.

Афоризм «Знання – сила!» геніального філософа Ф. Бекона залишається дієвим гаслом інформаційного суспільства, бо знання, якщо його використовувати на благо – це дійсно сила, яка дає розвиток та стимул для процвітання суспільства.